

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੱਜ
ਡਾ. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ।
1961 ਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 936।
ਵਿੱਚ
1961 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 20- ਐਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV) S. 24 ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ- ਪੱਤਰ- ਕੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ- ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ- ਤਾਰੀਕ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਆਯੋਜਤ, ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਪਰੇਟਿਵ ਮਿਆਦ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਕਟ, 1955, ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ. ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤਨੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਫ. ਏ. ਓ. 1961 ਦੇ 20-ਐਮ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ।

ਡੀ.ਆਰ. ਮਨਚੰਦਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲ ਲਈ।

ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਮੁੰਜਰਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਦੁਆ-ਜੇ. - ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਡਾ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਲਹਿਦਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 19 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਹੁਕਮ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਸ਼ਜਾਦਾਨੰਦ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਹੈ। 60 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੱਲਣਯੋਗ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੰਗੀ ਹੈ। 1,000 ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਜਬ ਮਾਸਿਕ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 200 ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਅਤੇ ਰੁ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ 50। ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ

ਅਲਹਿਦਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਤੋਂ 300 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਘਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਮਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਆਉਣਾ ਪਏਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਖਰਚਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਉਸ ਦੇ ਖੁਦ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਤਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ 23 ਦਸੰਬਰ 1959 ਨੂੰ ਡਾ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਪੇਂਡੋਂਟ ਲਾਈਟ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 28 ਮਈ, 1959 ਤੋਂ 80 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। 200 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ। ਪਤੀ ਉਕਤ ਹੁਕਮ (1960 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੰ. 6/ M ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਗੈਰ- ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਮਾਮੂਲੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਰਕਮ ਘਟਾ ਕੇ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ 2 ਮਈ, 1960 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਘਟਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ। ਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ. 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ (1961 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰ. 20- ਐਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ) ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ (1961 ਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 936) ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 200 ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ 28 ਜੂਨ, 1960 ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 50 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ 19 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਤੱਕ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਆਈਪੀ ਸੱਚ ਹੈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਲਕਣ ਰਾਣੀਵ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵੱਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ; ਕਿਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ (1):-

"ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਿ ਗਰੀਬ ਪਤੀ/ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਧਿਰ ਅਪਾਹਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੀ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਭੱਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੂ 'ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਦੋ ਪਤੀ- ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ- ਪਤਨੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਢਿੱਲ- ਮੱਠ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵੀ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਹਾਰਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੰਮੀ ਅਤੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਥੋੜਾ ਹੇਠਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ:-

"ਜੇਕਰ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਾਹਤ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਣਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਦਮ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਕੇਮਪ ਵੇਲਚ ਬਨਾਮ ਕੇਮਪ ਵੇਲਚ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਈਮਜ਼ (2))। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸਹੱਤਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣੇ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 28 ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹਾਲਾਂਕਿ, 19 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਟੀਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਰਕਮ 28 ਜੂਨ, 1960 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਜੋਂ, 2 ਮਈ, 1960 ਦੇ

ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਚੰਦਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਮੁਕਨ ਕੰਵਰ ਬਨਾਮ ਅਜੀਤ ਚੰਦ (5), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੋਦੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਸਥਾਈ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਗੁਜਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਛਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ੁਕੁਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਵਰ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁੜ- ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿੱਚ ਰੇਵਤੀ ਬਨਾਮ ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲ (7), ਮੈਨਰੋ ਅਤੇ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ.ਜੇ., ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਟ ਦੇ. ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਸਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਛਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਕੇਸ (6) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ- ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੁਨੀਲਾਲ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਤਰਲੋਚਨ ਜੇ.ਐਫ. ਕੇ ਅਧਿਆਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (8)। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਛਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (6) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 2 ਮਈ, 1960 ਨੂੰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ? ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ "ਪੈਂਡਿੰਗ ਲਾਈਟ" ਦੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ

ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮਿਆਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਕਿ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ 'ਕਾਰਵਾਈ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰੇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਪੇਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਰਅਸਲ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਹੁਣ ਉਸੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਆਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਚੰਦਾ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਸਿਰਫ 2 ਮਈ, 1961, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਤਨੀ, ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਰਕਮ 28 ਜੂਨ, 1960 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਝਗੜਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਪੇਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਡਾ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ। 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 2 ਮਈ, 1961 ਤੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ (1961 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 20- ਐਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ),।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਲਕਾਨ ਰਾਣੀ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਡਾ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ; ਭੁਗਤਾਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉੱਪਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ 1961 ਦੇ ਫੁਟਕਲ 936.

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1960) 2 ਪੰਜਾਬ 566:1960 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ., 575.

(2) 1910 ਪੰਨਾ 233.

(3) 1891 ਪੰਨਾ 278.

(4) 164 ਈ.ਆਰ. 1011.

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਰਾਜ. 51

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਐਫ.ਸੀ. 5.

(7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲਾਹ, 29.

(8) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 655

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆ ਨਿਰਨਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਵਾਜਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।